

Σχέδιο προετοιμασίας ανεξάρτητης επίσκεψης
στο Μουσείο Ακρόπολης, με θέμα:
«Η Ακρόπολη κατά την Αρχαϊκή Εποχή (700-480 π.Χ.)»

Ενότητες

Υλικό για προαιρετική προετοιμασία.....	2
Προτάσεις για αξιοποίηση του Υλικού πριν και μετά την επίσκεψη	2
Προτάσεις για δραστηριότητες πριν από την επίσκεψη.....	3
Προτάσεις για δραστηριότητες κατά την επίσκεψη (διάρκεια: 45-60 λεπτά)	5
Προτάσεις για δραστηριότητες μετά την επίσκεψη.....	10
A. Δραστηριότητες στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος	10
B. Εφαρμοσμένες δραστηριότητες.....	13

Υλικό για προαιρετική προετοιμασία

1. **Ιστοσελίδα Μουσείου Ακρόπολης** (<http://www.theacropolismuseum.gr>), όπου μπορείτε να περιηγηθείτε στην ενότητα «[Η αίθουσα της αρχαϊκής Ακρόπολης](#)» (Συλλογές -> Εκθεσιακοί Χώροι) και να βρείτε πληροφορίες για τα εκθέματα της αρχαϊκής συλλογής.
2. **Εικονική περιήγηση Google Arts & Culture**
<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesa/eikoniki-periigisi-google-arts-culture>, όπου μπορείτε να βρείτε φωτογραφίες των εκθεμάτων της αρχαϊκής συλλογής
3. **Μουσειοσκευές «Ένας Αρχαίος Ναός» και «Λιθοξοϊκή»**. Δανείζονται από τον Τομέα Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης. Για πληροφορίες σχετικά με τον δανεισμό των μουσειοσκευών, πατήστε [εδώ](#).
4. **Φυλλάδιο «Η Κατασκευή Ενός Αρχαίου Ελληνικού Ναού»** από το Αποθετήριο Εκπαιδευτικού Περιεχομένου για την Ακρόπολη
5. **Διαδικτυακό εκπαιδευτικό παιχνίδι «Ένας Αρχαίος Ναός»** <https://ancienttemple.ysma.gr> και την ειδική ιστοσελίδα για τον εκπαιδευτικό [«Μάθε περισσότερα»](https://learnmore.ancienttemple.ysma.gr) <https://learnmore.ancienttemple.ysma.gr>.
6. **Αποθετήριο Εκπαιδευτικού Περιεχομένου για την Ακρόπολη** (http://repository.acropolis-education.gr/acr_edu/), όπου μπορείτε να βρείτε το ακόλουθο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό:
  - α. τα φυλλάδια του Τομέα σε μορφή (pdf) - περιεχόμενα της Μουσειοσκευής «Πάμε στην Ακρόπολη»: «[Πάμε στην Ακρόπολη - έντυπο για τον εκπαιδευτικό](#)», «[Πάμε στην Ακρόπολη – έντυπο για τον μαθητή](#)», όπου μπορείτε να εστιάσετε στην Ακρόπολη της αρχαϊκής εποχής (Ενότητα «Η Ακρόπολη το 480 π.Χ.
  - β. το βιβλίο «[ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΘΕΝ ΑΘΛΩΝ](#)»
  - γ. τις [αφίσες](#) για την Ακρόπολη
  - δ. τις εικόνες:
    - [Ναός Αθηνάς Νίκης. Τμήματα του αρχαϊκού πώρινου ναΐσκου κάτω από το δάπεδο του ναού της Αθηνάς Νίκης](#)
    - [Ακρόπολη - 480 π.Χ. Μακέτα. Άποψη από βορειοδυτικά](#)
7. **Οδηγός Μουσείου Ακρόπολης** όπου μπορείτε να βρείτε πληροφορίες, σχέδιο της Ακρόπολης κατά το τελευταίο τέταρτο του 6^{ου} αι. π.Χ
8. **Οικογενειακό σακίδιο Μουσείου Ακρόπολης «Αρχαϊκά Χρώματα»**. Το έντυπο υλικό και μέρος των παιχνιδιών του σακιδίου διατίθενται στο βιβλιοπωλείο του Μουσείου Ακρόπολης.

Προτάσεις για αξιοποίηση του Υλικού πριν και μετά την επίσκεψη

Οι προτάσεις απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να επισκεφθούν με τους μαθητές τους το Μουσείο της Ακρόπολης και να γνωρίσουν την Ακρόπολη της Αρχαϊκής Εποχής, μία Ακρόπολη εντελώς διαφορετική από αυτή που γνωρίζουμε σήμερα, αλλά εξίσου ενδιαφέρουσα και εντυπωσιακή.

Προτείνεται να έχει προηγηθεί μία στοχευμένη επίσκεψη στο Μουσείο, έτσι ώστε να εξοικειωθείτε με τους χώρους και τις διαδρομές που θα ακολουθήσετε έπειτα με την τάξη σας.

Σκοπός των προτάσεων είναι να βοηθήσουν:

➤ **τους εκπαιδευτικούς:**

- να οργανώσουν και να πραγματοποιήσουν μία πιο εποικοδομητική εκπαιδευτική επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης
- να εφοδιαστούν με το κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό
- να ανακαλύψουν τρόπους αξιοποίησης του υλικού στο σχολείο ή στο μουσείο καθώς και διαθεματικές δραστηριότητες για επεξεργασία με τους μαθητές τους

➤ **τους μαθητές:**

- να γνωρίσουν το θέμα της επίσκεψης από πριν και έτσι να το κατανοήσουν και να εμβαθύνουν περισσότερο κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στο μουσείο
- να αισθανθούν πιο εξοικειωμένοι με τις δημιουργίες της πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και με το μουσείο, ώστε να θελήσουν να ξαναέρθουν για να βιώσουν μία διαφορετική εμπειρία
- να μάθουν πώς πρέπει να επεξεργάζονται εικόνες, στοιχεία και δεδομένα από διάφορες πηγές προκειμένου να προσεγγίσουν ένα νέο θέμα
- να κινούνται οργανωμένα, μεθοδικά και με συγκεκριμένους στόχους
- να αναπτύξουν ατομικές δεξιότητες και να καλλιεργήσουν την παρατηρητικότητα, τη μνήμη, την κριτική σκέψη και τη φαντασία τους
- να καλλιεργήσουν την κοινωνική τους συμπεριφορά
- να αναπτύξουν ή να ενισχύσουν τη συνεργασία μέσα από ομαδικές δραστηριότητες
- να ψυχαγωγηθούν και να έχουν μία όμορφη εμπειρία

Οι προτάσεις και η σειρά που παρουσιάζονται είναι ενδεικτικές.

Μπορείτε να προσθέσετε ή να παραλείψετε δραστηριότητες ή και να εμβαθύνετε σε μία από αυτές, ανάλογα με τον χρόνο που μπορείτε να αφιερώσετε και το ενδιαφέρον των μαθητών σας.

Προτάσεις για δραστηριότητες πριν από την επίσκεψη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ξεκινήστε την προετοιμασία των μαθητών σας με μία γενική συζήτηση για την Ακρόπολη. Ενθαρρύνετε τους μαθητές που την έχουν επισκεφθεί να μοιραστούν τις εντυπώσεις τους με τους συμμαθητές τους.
2. Χρησιμοποιήστε τις αφίσες από τη μουσειοσκευή «[Πάμε στην Ακρόπολη](#)» ή από το Αποθετήριο (Τύπος Περιεχομένου: [Αφίσα](#)) και κάνετε μία πολύ σύντομη αναδρομή στην ιστορία του βράχου της Ακρόπολης από την 4^η χιλιετία π.Χ. έως τον 2^ο μ.Χ. αιώνα. Εστιάστε στην αφίσα με θέμα: «[Η Ακρόπολη το 480 π.Χ.](#)» και εξηγήστε στους μαθητές σας ότι το 480 π.Χ. αποτελεί ορόσημο για την Ακρόπολη, το τέλος της αρχαϊκής εποχής και το ξεκίνημα της λαμπρής κλασικής περιόδου που όλοι γνωρίζουμε.

Η ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

3. Θυμηθείτε με τα παιδιά σημαντικά γεγονότα αυτής της εποχής που ορίζουν το ιστορικό της πλαίσιο:
  - την αποκρυστάλλωση του νέου πολιτειακού σχηματισμού της πόλης-κράτους στην οποία ιδιαίτερη θέση κατέχει η ακρόπολη.
  - τις κοινωνικές αναταραχές που είχαν ως αποτέλεσμα τη θέσπιση των νόμων από τον Δράκοντα (624 π.Χ), τις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις του Σόλωνα (594 π.Χ), την κατάληψη της εξουσίας από τον Πεισίστρατο (561 π.Χ) και τους γιους του έως την ανατροπή τους (510 π.Χ) και την εκλογή του Κλεισθένη (508 π.Χ) ο οποίος έθεσε τις βασικές αρχές του δημοκρατικού πολιτεύματος.
  - την οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη που συντελέστηκε τον 6^ο αι. π.Χ.
  - την περσική απειλή
  - τη μάχη του Μαραθώνα (490 π.Χ.) και τη ναυμαχία της Σαλαμίνας (480 π.Χ)

Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΩΣ ΤΟ 480 Π.Χ.

4. Εστιάστε στην εποχή του τύραννου Πεισίστρατου όταν η Ακρόπολη είχε διαμορφωθεί σε επίσημο λατρευτικό κέντρο της πόλης και σε ιερό με πανελλήνια ακτινοβολία.

Την εποχή αυτή υπάρχουν δύο πολύ εντυπωσιακοί ναοί αφιερωμένοι στη θεά Αθηνά, ο «αρχαϊκός Παρθενώνας» ή Εκατόμπεδος και ο Αρχαίος Ναός.

©Μουσείο Ακρόπολης. Σχέδιο υποθετικής αναπαράστασης: Α. Νίκας

Στο σημείο αυτό θα σας φανούν χρήσιμα τα εκπαιδευτικά έντυπα: [«Πάμε στην Ακρόπολη - για τον εκπαιδευτικό»](#) και [«Πάμε στην Ακρόπολη -για τον μαθητή»](#) στην αντίστοιχη ενότητα.

Ο «**αρχαϊκός Παρθενώνας**» (γύρω στα 570 π.Χ.) ήταν ένας μεγάλων διαστάσεων ναός με εντυπωσιακά πολύχρωμα γλυπτά στα αετώματα, στις ζωφόρους και τις μετόπες, με πολλά στοιχεία εμπνευσμένα από την τέχνη της Ανατολής (άγρια θηρία, ζώα και μορφές). Μετά τη νίκη των Περσών στον Μαραθώνα το 490 π.Χ. οι Αθηναίοι επιχείρησαν να κτίσουν στη θέση του Εκατομπέδου έναν μεγάλο ναό από μάρμαρο Πεντέλης. Πρόκειται για τον ημιτελή «Προπαρθενώνα» ο οποίος κήκε το 480 π.Χ. από τους Πέρσες.

Ο «**Αρχαίος Ναός**» (γύρω στο 525-500 π.Χ.) κτίστηκε στο τελευταίο τέταρτο του 6^{ου} αι. και τα θεμέλιά του σώζονται σήμερα δίπλα στο Ερέχθειο. Ήταν χτισμένος στην πιο ιερή θέση επάνω στην Ακρόπολη, αφιερωμένος στην Αθηνά Πολιάδα. Σε αυτόν τον ναό κατέληγε η πομπή προς τιμή της προστάτιδας θεάς Αθηνάς που γινόταν κατά τα Μεγάλα Παναθήναια. Η γιορτή αυτή αναδιοργανώθηκε το 556 π.Χ. από τον Πεισίστρατο και καθιερώθηκε ο εορτασμός τους κάθε τέσσερα χρόνια. Στο βιβλίο [«ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΘΕΩΝ ΑΘΛΩΝ»](#) μπορείτε να βρείτε στοιχεία για τη γιορτή, τους αγώνες και τα ειδικά βραβεία που δίνονταν στους νικητές, τους Παναθηναϊκούς αμφορείς.

Μικρότεροι ναοί για τη θεά ή για άλλους θεούς και ήρωες, βοηθητικά κτήρια και αφιερώματα συμπληρώνουν την εικόνα του ιερού. Η χρήση τους δεν είναι ακριβώς γνωστή. Κάποια απ' αυτά θεωρούνται «θησαυροί», βοηθητικά δηλαδή κτήρια προορισμένα για τη φύλαξη των πολύτιμων αφιερωμάτων.

5. Χρησιμοποιήστε τη Μουσειοσκευή [«Ένας Αρχαίος Ναός»](#), ή το διαδικτυακό εκπαιδευτικό παιχνίδι [«Ένας Αρχαίος Ναός»](#) <https://ancienttemple.ysma.gr>, καθώς και την ειδική ιστοσελίδα για τον εκπαιδευτικό [«Μάθε περισσότερα»](#) <https://learnmore.ancienttemple.ysma.gr> για να αντλήσετε περισσότερα στοιχεία για την αρχιτεκτονική των αρχαίων ελληνικών ναών και να βρείτε σχετικά παιχνίδια.

ΤΑ ΑΝΑΘΗΜΑΤΑ

6. Μιλήστε για τα **αναθήματα**¹, τα δώρα των πιστών που γέμιζαν το ιερό κατά τον 6^ο αι. π.Χ. Αναφερθείτε ειδικότερα στα είδη των αναθημάτων αυτής της εποχής. Το πιο χαρακτηριστικό αφιέρωμα στο Ιερό της Αθηνάς στην Ακρόπολη ήταν οι Κόρες, αγάλματα νεαρών κοριτσιών με ζωηρόχρωμα πολυτελή ενδύματα, πλούσια κοσμήματα και περίτεχνες κομμώσεις. Συνήθως κρατούσαν κάποια προσφορά για τη θεά, έναν καρπό, ένα πουλί, συνήθως περιστέρι κ.ά. Δεν είναι βέβαιο εάν πρόκειται για θεές, ιέρειες ή απλώς νεαρά κορίτσια. Ο μεγάλος αριθμός τους στην Ακρόπολη ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι εκεί λατρευόταν μία θεά. Σημαντικός όμως ήταν και ο αριθμός των αφιερωμάτων που απεικόνιζαν ανδρικές μορφές. Εκτός από τα παραπάνω, που ήταν σίγουρα ακριβά αφιερώματα, οι εύποροι αναθέτες αφιέρωναν στη θεά και χάλκινα έργα (αγγεία και μικρά αγάλματα) που ήταν σίγουρα εξίσου δαπανηρά, ενώ τα πιο λαϊκά στρώματα περιοριζόνταν σε προσφορές που κόστιζαν λιγότερο και ήταν κατασκευασμένες από φθηνότερα υλικά, κυρίως από πηλό.
7. Ζητήστε από τα παιδιά να βρουν εικόνες από Κόρες και Κούρους και να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά τους.

Προτάσεις για δραστηριότητες κατά την επίσκεψη (διάρκεια: 45-60 λεπτά)

Τα εκθέματα που προέρχονται από την Ακρόπολη της Αρχαϊκής εποχής (700-480 π.Χ.) εκτείνονται στο ανατολικό και νότιο τμήμα του πρώτου ορόφου του Μουσείου Ακρόπολης. Το φυσικό φως που εισέρχεται στην αίθουσα δημιουργεί την αίσθηση του υπαίθριου χώρου με σκοπό να υποδηλώσει πώς θα έμοιαζαν τα γλυπτά στην αρχαιότητα όταν θα ήταν στημένα στον εξωτερικό χώρο του ιερού της Ακρόπολης.

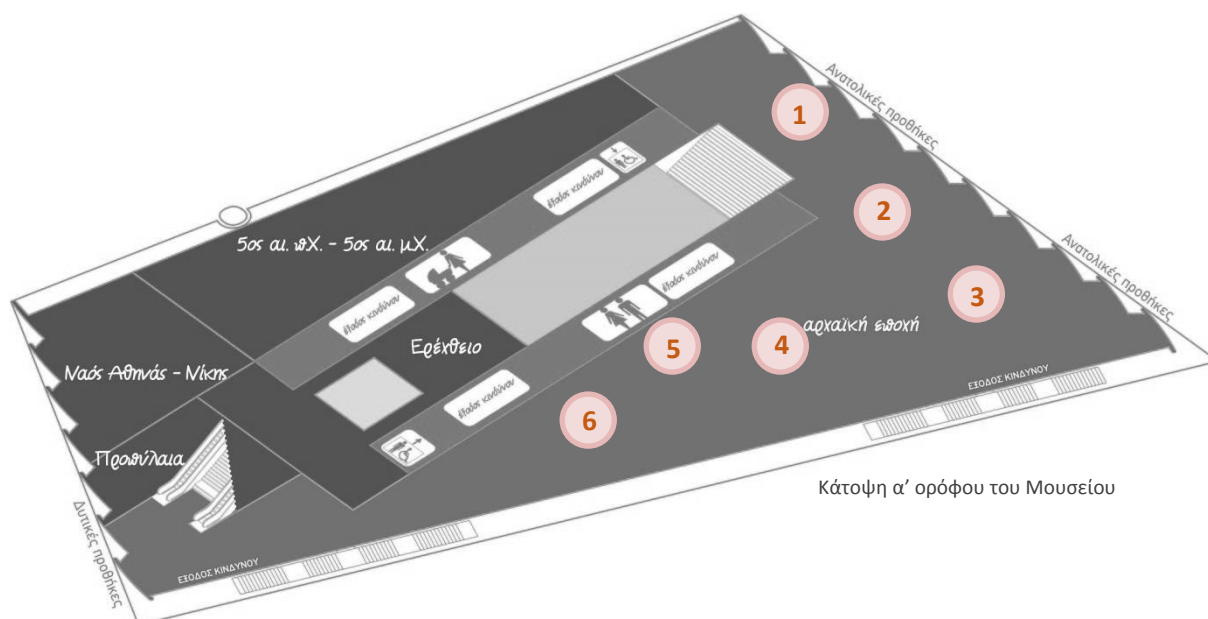
Τα εκθέματα που θα δείτε κατά την περιήγησή σας στην αίθουσα της αρχαϊκής συλλογής χωρίζονται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- στα αρχιτεκτονικά μέλη των αρχαϊκών ναών
- στα γλυπτά που προέρχονται από τη διακόσμηση των κτηρίων αυτών
- στα αναθήματα (τα δώρα των πιστών στην Αθηνά)

---

¹ Τα αναθήματα ήταν τα δώρα που προσκόμιζαν οι άνθρωποι στο ιερό για να δείξουν την ευσεβειά τους προς τους θεούς, να εξασφαλίσουν την εύνοια τους ή για να τους ευχαριστήσουν για την εκπλήρωση μια ευχής ή μιας εργασίας. Ήταν συνήθως αγάλματα (από το ρήμα αγάλλομαι/χαίρομαι) που στήνονταν στο υπαίθρο πάνω σε ψηλές βάσεις και η μορφή τους καθοριζόταν από τον αναθέτη. Από τις βάσεις των αναθημάτων που σώζονται παίρνουμε πολύτιμες πληροφορίες για το όνομα και το επάγγελμα του αναθέτη και κάποιες φορές για το όνομα του καλλιτέχνη που κατασκεύασε το αφιέρωμα.

1 Πρώτη στάση: Αρχαϊκός Παρθενώνας ή Εκατόμπεδος (γύρω στα 570 π.Χ.)

Ανεβαίνοντας τη σκάλα που οδηγεί από το ισόγειο στον 1ο όροφο του Μουσείου, στην αρχαϊκή συλλογή, μπορείτε να δείτε εκθέματα που ανήκουν στον **αρχαϊκό Παρθενώνα**, τον λεγόμενο «Εκατόμπεδο», τον πρώτο ναό μνημειακών διαστάσεων από πωρόλιθο που οικοδομήθηκε στην Ακρόπολη.

Συγκεκριμένα:

- μπροστά από τη σκάλα (και ελαφρώς αριστερά) παρατηρήστε δύο χαρακτηριστικά αρχιτεκτονικά μέλη:
  - ένα **τρίγλυφο** από τη ζωφόρο του ναού και
  - ένα **κιονόκρανο** δωρικού ρυθμού, που προέρχεται από την εξωτερική κιονοστοιχία του Εκατομπέδου.

Παρατηρήστε το τεράστιο μέγεθος αυτών των αρχιτεκτονικών μελών σε συνδυασμό με τα επίσης μεγάλων διαστάσεων γλυπτά του που βρίσκονται στον ίδιο χώρο, και φανταστείτε πόσο επιβλητικός θα ήταν αυτός ο ναός στην αρχαιότητα.

- Δείτε τώρα από κοντά τα ιδιαίτερα εντυπωσιακά γλυπτά του μεγάλου αυτού ναού: Ξεκινήστε από το **δυτικό αέτωμα** (ακριβώς απέναντι από τη σκάλα). Προτρέψτε τα παιδιά να παρατηρήσουν το αέτωμα που δεν έχει ένα ενιαίο θέμα αλλά τρία διαφορετικά, που ως κοινό σημείο τους έχουν τη σύγκρουση. Στη συνέχεια μπορούν να χωριστούν σε τρεις ομάδες και η καθεμία να περιγράψει ένα θέμα, καθώς και τα συναισθήματα που της προκαλεί. Στο κέντρο, δύο λιοντάρια κατασπαράζουν έναν ταύρο. Αριστερά, ο Ηρακλής παλεύει με τον Τρίτωνα, ένα μυθικό θαλάσσιο πλάσμα με ανθρώπινο σώμα και φιδίσινα ουρά ψαριού. Δεξιά εικονίζεται ο Τρισώματος, ένας θαλάσσιος φτερωτός δαίμονας, ίσως ο Νηρέας, που έχει τρία σώματα, ανθρώπινα ως τη μέση και φιδίσινα, περιπλεγμένα μεταξύ τους, από τη μέση και κάτω. Οι ανθρώπινες μορφές παριστάνουν τρεις γενειοφόρους άνδρες με μεγάλα φτερά που κρατούν τα τρία στοιχεία της φύσης.²

² Ο πρώτος κρατά κεραυνό, σύμβολο της φωτιάς, ο δεύτερος νερό και ο τρίτος ένα πουλί, σύμβολο του αέρα. Το τέταρτο στοιχείο, η γη, συμβολίζεται με τα φιδίσινα σώματα.

Ένα στοιχείο που σίγουρα δεν θα περάσει απαρατήρητο από τα παιδιά είναι τα **χρώματα**. Αν έχετε προμηθευτεί τα σχετικά περιεχόμενα του οικογενειακού σακιδίου «Αρχαϊκά χρώματα», (βλ. Υλικό) μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις αντίστοιχες καρτέλες με τους μαθητές σας για την καλύτερη κατανόηση του θέματος. Γιατί πιστεύετε ότι χρωμάτιζαν τα γλυπτά; Ποια χρώματα ξεχωρίζετε εδώ;

- Ακριβώς απέναντι από το δυτικό αέτωμα και δίπλα από τη σκάλα, μπορείτε να δείτε τα γλυπτά που πιστεύεται ότι θα κοσμούσαν το **ανατολικό αέτωμα** του ίδιου ναού. Προτρέψτε τα παιδιά να παρατηρήσουν και να περιγράψουν τη σκηνή. Με ποιο τρόπο δείχνει ο γλύπτης τη δύναμη της λέαινας; Με ποιον τρόπο απεικονίζει την αδυναμία του μοσχαριού; Από πού να εμπνεύστηκε μία τέτοια σκηνή;
Πρόκειται για μια πολύ επιβλητική λέαινα η οποία κατασπαράζει ένα μοσχαράκι. Η μορφή της είναι ιδιαίτερα ασυνήθιστη, αφού συνδυάζει θηλυκά χαρακτηριστικά, όπως οι μαστοί, και αρσενικά, όπως η χαίτη. Στο ίδιο αέτωμα θα ανήκαν και τα δύο πελώρια φίδια με τις πολύχρωμες φολίδες απέναντι από τη λέαινα. Η σύνθεση των αετωμάτων αυτών πιστεύεται ότι έδειχνε την προσπάθεια θεών, ηρώων και ανθρώπων για την υποταγή των στοιχείων της φύσης.
- Τέλος, παρατηρήστε κάποια γλυπτά από **μετόπες** του ίδιου ναού: δεξιά από τη λέαινα, τμήματα από δύο πάνθηρες, και αριστερά της, τέσσερα εντυπωσιακά άλογα τα οποία θα έσερναν τέθριππο άρμα.

2

Δεύτερη στάση: Ορυκτά χρώματος

Μπαίνοντας στην κυρίως αίθουσα, αμέσως στα αριστερά σας, μπορείτε να δείτε τις προθήκες με τα **ορυκτά** από τα οποία προέρχονταν τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν οι ζωγράφοι. Κάθε ένα χρώμα παραγόταν από διαφορετική χρωστική ουσία. Πολλές απ' αυτές εξορύσσονταν σε μακρινές περιοχές και έκαναν ένα μεγάλο ταξίδι για να φθάσουν μέχρι την Ελλάδα. Τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν ήταν κυρίως το κόκκινο, μαύρο, μπλε, κίτρινο και πράσινο. Αυτό που σήμερα βλέπουμε πολλές φορές μαύρο, μπορεί στην αρχαιότητα να ήταν κόκκινο ή μπλε.

3

Τρίτη στάση: Μικρότερα οικοδομήματα

Στην Ακρόπολη δεν διατηρείται κανένα ίχνος από τα περισσότερα μικρά κτήρια που ήταν κατασκευασμένα από πωρόλιθο. Στο Μουσείο όμως, μπορείτε να δείτε τέσσερα πολύχρωμα αετώματα που εκτίθενται στην αρχαϊκή συλλογή και που ανήκαν σε κάποια από τα κτήρια αυτά. Στα τρία απ' αυτά το θέμα έχει σχέση με τον αγαπημένο ήρωα της θεάς Αθηνάς, τον Ηρακλή. Προτρέψτε τα παιδιά να επιλέξουν ένα από τα τέσσερα, να το αναζητήσουν, να αναγνωρίσουν τις μορφές και να το σχολιάσουν!

- Το **«αέτωμα της Ύδρας»** που απεικονίζει τον άθλο του Ηρακλή με τη Λερναία Ύδρα. Θα το βρείτε στη νοτιοανατολική πλευρά της αίθουσας. Θυμηθείτε το μύθο και προσπαθήστε να διακρίνετε όλα όσα απεικονίζονται.
- Το **«αέτωμα της Αποθέωσης του Ηρακλή»**, ακριβώς πίσω από το προηγούμενο. Το αέτωμα εικονίζει τη μεταθανάτια θεοποίηση του ήρωα, όταν ανέβηκε στον Όλυμπο και τον υποδέχτηκαν ο Δίας και η Ήρα.
- Το **«Κόκκινο αέτωμα»** που έχει πάρει την ονομασία του από την υπερβολική χρήση του κόκκινου χρώματος που παρατηρείται, όπου και πάλι ο Ηρακλής παλεύει με τον θαλάσσιο δαίμονα Τρίτωνα, όπως και στο αέτωμα του Εκατομπέδου.
- Το **«αέτωμα της Ελιάς»** που ίσως απεικονίζει μία τελετουργική σκηνή μπροστά σε ιερό της Ακρόπολης. Διακρίνονται μία γυναίκα στην είσοδο ενός κτηρίου, τρεις άλλες μορφές και χαραγμένα στον τοίχο κλαδιά ελιάς.

- Ξεκινήστε την περιήγησή σας ανάμεσα στις εντυπωσιακές **Κόρες** της αρχαϊκής συλλογής με πρώτη, την διασημότερη απ' όλες, την «**Πεπλοφόρο**» (**αρ. 679**), γύρω στο 530 π.Χ. Έχει πάρει το όνομά της από το ρούχο που φοράει, τον πέπλο. Ο δωρικός πέπλος είναι ένα απλό μάλλινο ρούχο, το οποίο δεν αναδεικνύει καθόλου τις λεπτομέρειες του σώματος, σε αντίθεση με τα μεταγενέστερα ιωνικά ενδύματα που φορούν οι περισσότερες Κόρες, τα οποία είναι ανάλαφρα, πολύπτυχα και πολυτελή. Παρατηρήστε το άγαλμα από όλες τις πλευρές. Εντοπίστε σε ποια σημεία σώζεται το χρώμα. Σκεφτείτε τι θα μπορούσε να κρατάει στα χέρια της; Ποια θεά θα μπορούσε να είναι; Πώς μπορεί να σχετίζεται με το κυνηγετικό σκυλί που βρίσκεται δίπλα της; Για να επιβεβαιώσετε την απάντησή σας δείτε στην οθόνη το χρωματισμένο γύψινο αντίγραφο και παρατηρήστε τα σχέδια από πραγματικά ή φανταστικά ζώα, που είναι ζωγραφισμένα στην κάθετη ταινία του φορέματός της.
- Πολύ κοντά στην Πεπλοφόρο μπορείτε να βρείτε την «**Κόρη της Λυών**» (**αρ. 269**), γύρω στο 540 π.Χ. Το επάνω μέρος του αγάλματος είναι γύψινο αντίγραφο. Το πρωτότυπο τμήμα βρίσκεται στη Λυών της Γαλλίας. Εντοπίστε τις διαφορές στην ενδυμασία αυτής της Κόρης σε σχέση με την Πεπλοφόρο. Παρατηρήστε με τα παιδιά πώς το ρούχο αγκαλιάζει το σώμα της Κόρης. Αυτή είναι η παλαιότερη Κόρη της Ακρόπολης που εμφανίζεται με ιωνική ενδυμασία, δηλαδή με χιτώνα, που έχει μακριά μανίκια και κοντό ιμάτιο φορεμένο λοξά. Σχολιάστε με τα παιδιά το πολύ χαρακτηριστικό ωοειδές της πρόσωπο και μιλήστε για τον πόλο, δηλαδή την ψηλή στεφάνη διακοσμημένη με ανθέμια που φοράει στο κεφάλι. Βρείτε τι κρατά στο δεξί χέρι.
- Στη συνέχεια προχωρήστε και ψάξτε για μια κόρη αρκετά μικρόσωμη. Το στοιχείο που θα σας βοηθήσει είναι η πίσω πλευρά του αγάλματος, που είναι λεία και ακόσμητη. Ονομάζεται «**Χιώτισσα**» (**αρ. 675**) - γύρω στο 510 π.Χ., γιατί πιστεύεται ότι τη δημιούργησε ένας καλλιτέχνης ίσως από τη Χίο. Σκεφτείτε για ποιους λόγους μπορεί να έμεινε ακόσμητη στην πίσω της πλευρά. Έπειτα, δείτε τη μπροστινή της όψη και προσπαθήστε να φανταστείτε πώς θα ήταν με τα πολύ διακοσμημένα όμορφα χρωματιστά της ρούχα.
- Απέναντι από τη χαριτωμένη Χιώτισσα, η «**Κόρη αρ. 682**» (520 π.Χ.) ξεχωρίζει από τις άλλες, χάρη στην ιδιαίτερα αρχοντική και κάπως εξεζητημένη της εμφάνιση. Βρείτε τα χαρακτηριστικά που την κάνουν να ξεχωρίζει. Εστιάστε στα μάτια και στην ποικιλία των χτενισμάτων στα μαλλιά της. Στη συνέχεια, παρατηρήστε την πλούσια διακόσμηση στα ρούχα της και την επίσης μεγάλη ποικιλία στα κοσμήματά της. Φανταστείτε πόσο λαμπερή θα ήταν αυτή η Κόρη ανάμεσα στις άλλες, πάνω στην Ακρόπολη!
- Αναζητήστε τώρα την «**Κόρη αρ. 683**» – γύρω στο 510 π.Χ., μία εντελώς διαφορετική Κόρη από τις άλλες. Θα την εντοπίσετε από τα κόκκινα κλειστά μυτερά παπούτσια της! Παρατηρήστε την από όλες τις πλευρές και βρείτε τα στοιχεία που την κάνουν να διαφέρει από τις άλλες. Προσέξτε πόσο καλά διατηρείται το χρώμα σε αυτό το άγαλμα. Προσπαθήστε να διαβάσετε την επιγραφή στη βάση του αναθήματος.
- Την «**Κόρη του Αντήνορα**» (**αρ. 681**) – γύρω στο 525-500 π.Χ. Θα την ξεχωρίσετε εύκολα μέσα στην αρχαϊκή αίθουσα του μουσείου γιατί είναι πανύψηλη και ρωμαλέα, η μεγαλύτερη σε μέγεθος Κόρη της Ακρόπολης. Τι είναι αυτό που την κάνει να φαίνεται ακόμα πιο ψηλή από όσο είναι; Παρατηρήστε με τα παιδιά τις κάθετες βαθιές πτυχές του ενδύματός της. Τι σας θυμίζουν; Προσέξτε ιδιαίτερα τα μάτια της, που δεν ήταν ζωγραφισμένα, αλλά είχαν φτιαχτεί από κάποιο είδος κρυστάλλου. Στην επιγραφή που υπάρχει στη βάση της μπορείτε να διαβάσετε το όνομα του αναθέτη, του κεραμέα Νέαρχου, ενός βιοτέχνη και του γλύπτη Αντήνορα, από τον οποίο πήρε και το όνομά της.
- Πίσω από την Κόρη του Αντήνορα, δύο όμορφες Κόρες: η «**Κόρη αρ. 684**» και η «**Κόρη αρ. 674**» περιμένουν να τις θαυμάσετε. Πιστεύεται ότι ήταν έργα του ίδιου καλλιτέχνη, λόγω του ότι

έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά. Μπορείτε να τα εντοπίσετε; Παρατηρήστε τις από όλες τις πλευρές και συγκρίνετε τα μάτια, τα μαλλιά, τα ρούχα και τα κοσμήματά τους. Δώστε έμφαση στα χείλη. Χαμογελάνε όπως οι άλλες που έχετε δει μέχρι τώρα; Αυτές οι δύο Κόρες έχουν δημιουργηθεί προς το τέλος της Αρχαϊκής εποχής, όπου το λεγόμενο «αρχαϊκό μειδίαμα» έχει αρχίσει να σβήνει και επικρατεί πλέον μια πιο συγκρατημένη έκφραση στο πρόσωπο των αγαλμάτων.

- Από τις **ανδρικές μορφές**, το αρχαιότερο άγαλμα που αφιερώθηκε στην Ακρόπολη είναι ο **«Μοσχοφόρος» (αρ. 624)** (570 π.Χ.). Ποιο είναι το δώρο του προς τη θεά Αθηνά; Προτρέψτε τα παιδιά να περιγράψουν το άγαλμα. Παρατηρήστε την έκφραση του προσώπου του νέου. Τι την κάνει έντονη και ζωηρή; Διαβάστε την επιγραφή στη βάση του αγάλματος. Είναι γραμμένη από δεξιά προς τα αριστερά και αναφέρει ότι «ο Ρόμβος ανέθεσε το άγαλμα, ο γιος του Πάλου». Το σύμπλεγμα ανθρώπου και ζώου εμφανίζεται συχνά σε μικρά χάλκινα ειδώλια αλλά πρώτη φορά σε μάρμαρο. Τι υποδηλώνει αυτό για την οικονομική κατάσταση του αναθέτη του;

Αναζητήστε τώρα δύο αγάλματα **ιππέων**, ένα ακόμα σημαντικό είδος αναθήματος. Τέτοιου είδους αναθήματα ήταν πολύ ακριβά αφιερώματα των δύο ανώτερων κοινωνικών τάξεων που είχαν τη δυνατότητα να συντηρούν πολεμικά άλογα.

- Ο **«Ιππέας Rampin» (αρ. 590)** – γύρω στο 550 π.Χ., είναι το παλαιότερο άγαλμα ιππέα που αφιερώθηκε στην Ακρόπολη. Το κεφάλι του είναι γύψινο εκμαγείο. Το πρωτότυπο βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου. Περιγράψτε το άγαλμα. Εστιάστε την προσοχή των παιδιών στο στεφάνι που φοράει στο κεφάλι και προτρέψτε τα να σκεφτούν τι υποδηλώνει. Παρατηρήστε τις τρύπες πάνω στη χαιτή του ζώου. Τι πιστεύετε ότι θα στερέωναν εκεί;
- Ο επόμενος ιππέας είναι γνωστός ως **«Πέρσης ή Σκύθης Ιππέας» (αρ. 606)** – γύρω στα 520-510 π.Χ. Παρατηρήστε τα πολύχρωμα ρούχα του που θυμίζουν ανάλογες ενδυμασίες της ανατολής, το είδος του εφαρμοστού παντελονιού (αναξυρίδες) που καλύπτει τα πόδια του και δείτε την αναπαράσταση που υπάρχει δίπλα του για να φανταστείτε τα πολύχρωμα ρούχα του. Προσέξτε ιδιαίτερα το μικρόσωμο, αλλά πολύ καλοδιατηρημένο, άλογο του ιππέα με την πολύ εντυπωσιακή πολύχρωμη χαιτή.

5

Πέμπτη στάση: «Αρχαίος Ναος» (γύρω στο 525-500 π.Χ.)

Καθώς βρίσκεστε στο μέσον της αρχαϊκής αίθουσας, βλέπετε πολύ καλά την πολύ επιβλητική μορφή της **θεάς Αθηνάς** στο κέντρο του ανατολικού αετώματος του «Αρχαίου Ναού» που εικόνιζε τη Γιγαντομαχία. Θυμηθείτε τη μυθική μάχη των θεών του Ολύμπου με τους Γίγαντες, παιδιά της Γης και ιδιαίτερα τη μάχη της Αθηνάς με τον γίγαντα Εγκέλαδο, προσωποποίηση των σεισμών. Παρατηρήστε τη μορφή της θεάς Αθηνάς, συζητήστε για τα σύμβολά της και βάλτε κάποιο παιδί να μιμηθεί τη στάση της. Δείξτε στα παιδιά ότι από τη μορφή του Εγκέλαδου σώζεται μόνον ένα μικρό μέρος του ποδιού του.

6

Έκτη στάση: εκθέματα σχετικά με τους περσικούς πολέμους

Ολοκληρώστε την περιήγησή σας στην αίθουσα με κάποια εκθέματα που σχετίζονται με τους περσικούς πολέμους.

- Το πρώτο είναι η **«Νίκη του Καλλιμάχου» (αρ. 690)** – μετά το 490-489 π.Χ., που συνδέεται με τη μάχη του Μαραθώνα. Παροτρύνετε τους μαθητές σας να περιγράψουν το εντυπωσιακό έκθεμα, αρχικού ύψους 5 μ. Με τη βοήθεια του μικρού γύψινου προπλάσματος που βρίσκεται δίπλα του θα μπορέσουν να φανταστούν τα τμήματα του κατακερματισμένου αναθήματος που έχει σήμερα ανασυντεθεί από 28 θραύσματα!. Αναφερθείτε στον πολέμαρχο Καλλιμάχο και στη συμβολή του στη νικηφόρα μάχη των Ελλήνων εναντίον των Περσών. Παρατηρήστε το χαραγμένο κείμενο κατά μήκος του ψηλού ιωνικού κίονα και προσπαθήστε να το διαβάσετε.

- Δίπλα από το ανάθημα της Νίκης δείτε την **προθήκη 38**. Παρατηρήστε τα κομμάτια από σπασμένα γλυπτά με ίχνη από βίαια χτυπήματα και σημάδια από φωτιά και δείτε το θησαυρό από 62 αργυρά αθηναϊκά νομίσματα, που επίσης είχε καεί από τους Πέρσες.
  - Τέλος, δείτε και ένα από τα λίγα αναθήματα που ξέφυγαν από την καταστροφή. Είναι η «**Αθηνά του Ενδοίου**» (αρ. 625) – γύρω στο 525 π.Χ. Τι διαφορά έχει από τα προηγούμενα γυναικεία αγάλματα; Μιλήστε για τα χαρακτηριστικά που την κάνουν να ξεχωρίζει, την αιγίδα με το κατεστραμμένο γοργόνειο και τις μικρές τρύπες στις οποίες προσαρμόζονταν τα χάλκινα φίδια. Η αρκετά διαβρωμένη επιφάνεια του γλυπτού οφείλεται ότι έμεινε εκτεθειμένο στο ύπαιθρο μέχρι τουλάχιστον τον 2^ο αι. μ.Χ.
- ❖ Αν διαθέτετε χρόνο, μπορείτε να θαυμάσετε μερικά από τα **χάλκινα ή πήλινα αναθήματα** των πιστών που βρέθηκαν πάνω στην Ακρόπολη. Θα τα βρείτε στις προθήκες πίσω από το άγαλμα του «Μοσχοφόρου».

Προτάσεις για δραστηριότητες μετά την επίσκεψη

Οι μαθητές σας, μετά την επιστροφή τους στο σχολείο, έχουν αποκτήσει περισσότερες γνώσεις, βιώματα και εμπειρίες. Αυτή τη χρονική στιγμή, δεν πρέπει να πιστέψουν ότι το θέμα εξαντλήθηκε, αλλά να καταλάβουν ότι η συζήτηση και η επεξεργασία διαφόρων θεμάτων μετά την επίσκεψή τους στο χώρο είναι εξίσου σημαντικά. Συζητήστε με τους μαθητές σας τι τους εντυπωσίασε περισσότερο από την επίσκεψή τους στο Μουσείο Ακρόπολης και αφιερώστε λίγο ακόμη χρόνο για κάποια δραστηριότητα που θα έχει ως στόχο την ψυχαγωγία, την εμπάθунση και την εμπέδωση όλων όσων είδαν και άκουσαν.

Ακολουθούν ενδεικτικές προτάσεις για δραστηριότητες που μπορείτε να πραγματοποιήσετε:

A. Δραστηριότητες στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος

B. Εφαρμοσμένες δραστηριότητες

A. Δραστηριότητες στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος

Δραστηριότητες στο μάθημα της Γλώσσας

Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες και ζητήστε τους με αφορμή την ποικιλία των εκθεμάτων της αρχαϊκής Ακρόπολης να γράψουν:

- μία ιστορία στην οποία μπορούν να εμπλέξουν τους θεούς του Ολύμπου, τον αγαπημένο τους ήρωα, Ηρακλή, ακόμα και το ίδιο τον εαυτό τους
- μία συνέντευξη με έναν αρχαίο Αθηναίο που ανεβαίνει στην Ακρόπολη για να προσφέρει το δώρο του στη θεά Αθηνά.
- μία διαφήμιση με πρωταγωνιστές κάποια γλυπτά. Το προϊόν θα μπορούσε να σχετίζεται με τα ρούχα και τα κοσμήματα των Κορών ή με τα καλλιτεχνικά εργαστήρια που κατασκεύαζαν τα διάφορα είδη αναθημάτων.
- ένα βιβλίο, όπου κάποιος μαθητής συμμετέχει στα Παναθήναια και στην πομπή και περιγράφει την εμπειρία του
- μία ανταπόκριση /περιγραφή (κείμενο και εικόνα) για έναν ιππικό αγώνα
- έναν οδηγό για την αρχαϊκή Ακρόπολη από παιδιά για παιδιά
- μία γελοιογραφία, ένα ανέκδοτο, ή ο,τιδήποτε άλλο φανταστούν για κάποιο από τα εκθέματα που τους κέντρισε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον κατά την επίσκεψή σας.
- λεζάντες για μία φωτογραφική έκθεση, είτε για φωτογραφίες που βρήκαν στο διαδίκτυο.

Σημ.: Οι γλωσσικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να γίνουν και στο πλαίσιο του μαθήματος της **ξένης γλώσσας** που μαθαίνουν τα παιδιά, για μεγαλύτερη εξάσκηση.

Δραστηριότητες στο μάθημα της Ιστορίας

Παροτρύνετε τα παιδιά:

- να δημιουργήσουν ένα χρονολόγιο για την ιστορία και τις περιπέτειες της Ακρόπολης και των μνημείων της στο πέρασμα των χρόνων
- να αναζητήσουν ίχνη των κτηρίων της εποχής που μελετήσατε επάνω στο Βράχο της Ακρόπολης
- να βρουν αντιστοιχίες της γιορτής των Παναθηναίων με σημερινές γιορτές, πανηγύρια, ήθη και έθιμα και να καταγράψουν τις αντίστοιχες γιορτές για άλλους θεούς των αρχαίων, τα Αφροδίσια, τα Αδώνια, τα Ηραία κλπ.
- να συγκρίνουν τους αρχαίους αγώνες με τους σύγχρονους
- να συζητήσουν για τα εργαλεία, τα μηχανήματα και τις τεχνικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται σήμερα για την κατασκευή των κτηρίων και τη δημιουργία των γλυπτών σε σχέση με αυτά που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι.

Δραστηριότητες στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής

Ζητήστε από τα παιδιά:

- να δραματοποιήσουν κάποιες από τις ιστορίες που έχουν γράψει
- να παρουσιάσουν με παντομίμα εκθέματα που τους έκαναν εντύπωση
- να αναπτύξουν ένα θέμα υποδυόμενοι ρόλους προσώπων της αρχαιότητας, όπως π.χ. του Αθηναίου πολίτη, του αρχιτέκτονα, του γλύπτη ή της σύγχρονης εποχής, όπως του αρχαιολόγου, του συντηρητή, του δημοσιογράφου κ.α.
- να συγγράψουν θεατρικό κείμενο με θέμα την παραγγελία ενός γλυπτού που θα προσφερθεί ως δώρο στο Ιερό της θεάς Αθηνάς και ο καθένας να έχει διαφορετικό ρόλο (π.χ. αρχαίος Αθηναίος πολίτης, γλύπτης, κεραμέας, ζωγράφος κ.ά.). Μέσα από αυτούς τους ρόλους θα κατανοήσουν καλύτερα τη διαδικασία της ανάθεσης.
- να πραγματοποιήσουν μία γιορτή σαν τα Παναθήναια στο σχολείο.
- να οργανώσουν καλλιτεχνικούς ή αθλητικούς αγώνες στο σχολείο.

Δραστηριότητες στο μάθημα των Καλλιτεχνικών

Ζητήστε από τα παιδιά να παρουσιάσουν εικαστικά κάποιο έκθεμα που τους εντυπωσίασε ή να δημιουργήσουν με βάση ένα συγκεκριμένο θέμα. Μερικές ιδέες:

- να εικονογραφήσουν τα κείμενα που δημιούργησαν στο μάθημα της Γλώσσας
- να κατασκευάσουν το δικό τους ανάθημα, δώρο προς τη θεά Αθηνά από πηλό, πλαστελίνη ή όποιο άλλο υλικό θέλουν
- να εικονογραφήσουν με ζωγραφίες ή κόμικς κάποιες από τις ιστορίες που έχουν γράψει
- να κατασκευάσουν τη μακέτα ενός ναού ή μιας σκηνής από τα γλυπτά με διάφορα υλικά χειροτεχνίας (χαρτόνια όλων των ειδών, φελιζόλ, ξυλάκια, πλαστελίνες, γύψο) κ.α.
- να κατασκευάσουν αρχιτεκτονικά μέλη (κίονες, κιονόκρανα, φαντώματα, κυμάτια) με διάφορα υλικά χειροτεχνίας (πηλό, γύψο, ξύλο, σαπούνι, πλαστελίνη κ.α.)
- να δημιουργήσουν μία δική τους σύνθεση με ζωγραφική ή φωτογραφικό κολλάζ με θέματα από τη μυθολογία ή εντελώς διαφορετικά που θα ήθελαν να έχει ένας ναός στα αετώματα, τη ζωφόρο και τις μετόπες
- να φτιάξουν ένα ημερολόγιο ή ένα λεύκωμα με τις Κόρες που τους εντυπωσίασαν περισσότερο λαμβάνοντας υπόψη τα πολύπτυχα φορέματά τους και τα περίτεχνα χτενίσματά τους.
- να κάνουν μία έκθεση φωτογραφίας στην τάξη με φωτογραφίες που μπορούν να βρουν στο διαδίκτυο και να τις υπομνηματίσουν.
- να φτιάξουν κάρτες ή αφίσες με θέμα κάποια γλυπτά, με ζωγραφική, φωτογραφίες, την τεχνική του κολλάζ κ.λ.π.
- να δημιουργήσουν σελιδοδείκτες με μεμονωμένες μορφές από τα γλυπτά
- να σχεδιάσουν σύγχρονα προϊόντα με αρχαία ελληνικά στοιχεία για το πωλητήριο του Μουσείου αντλώντας ιδέες από τα διακοσμητικά σχέδια των ενδυμάτων των αρχαϊκών αγαλμάτων.
- να εργαστούν ομαδικά και να αναπαραστήσουν πάνω σε χαρτί μέτρου ένα τοπίο με ναούς και αναθήματα χρησιμοποιώντας εκτός από χρώματα και την τεχνική του κολλάζ.

Δραστηριότητες στο μάθημα των Μαθηματικών

Παροτρύνετε τους μαθητές σας:

- να κάνουν μία αναζήτηση στην ιστοσελίδα του Μουσείου με τις λέξεις: α. «Εκατόμπεδον», β. «Κόρες», να εντοπίσουν τα γλυπτά και τα αρχιτεκτονικά μέλη που γνώρισαν κατά την επίσκεψη και να μελετήσουν τα μεγέθη και τις αναλογίες μεταξύ τους
- να καταλάβουν τη διαφορά των σχεδιαστικών αποδόσεων ενός κτηρίου π.χ κάτοψη, όψη, τομή, αξονομετρικό σχέδιο
- να μελετήσουν τα αρχαία μετρικά συστήματα και να μετρήσουν χρησιμοποιώντας τα μέλη του σώματος τους (βραχίονες, παλάμες και πόδια)
- να σχεδιάσουν με όργανα γεωμετρίας αρχιτεκτονικά μοτίβα των αρχαίων ναών (κυμάτια, κεραμώσεις, ακρωτήρια, κιονόκρανα, κίονες) και να εφαρμόσουν τη μέθοδο της συμμετρίας.

Δραστηριότητες στο μάθημα της Τεχνολογίας

Συζητήστε με τους μαθητές σας:

- για τα αρχαία λατομεία, τους τρόπους εξόρυξης και μεταφοράς.
- για το έργο του λατόμου που απαιτούσε εκτός από μυϊκή δύναμη και διανοητική εργασία, καθώς έπρεπε να λάβει υπόψη του κατά την επιλογή του πετρώματος: α. τις μηχανικές ιδιότητες του πετρώματος (σκληρότητα, διεύθυνση αυλάκων κ.α) β. το τι προοριζόταν να γίνει γ. την απόσταση του λατομείου από το εργοτάξιο.
- για τα μηχανήματα της αρχαιότητας, τους γερανούς, τις ράμπες, τους μοχλούς και τα εργαλεία των αρχαίων μαρμαροτεχνιών
- για τον τρόπο κατασκευής των μνημείων και τις τεχνικές λύσεις που εφαρμόστηκαν σε δύσκολα και πολύπλοκα κατασκευαστικά θέματα
- για τα εργαλεία, τα μηχανήματα και τις τεχνικές μεθόδους που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι τεχνίτες σε σύγκριση με τα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι σύγχρονοι λιθοξόοι.

Δραστηριότητες στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών

Βοηθήστε τους μαθητές σας:

- να αντιληφθούν το μεγάλο ορυκτό πλούτο της Ελλάδας. Με αφορμή την ποικιλία των μαρμάρων (Νάξου, Πάρου, Υμηττού, Πεντέλης) αλλά και τον πωρόλιθο που συναντήσατε στην αρχαϊκή αίθουσα, συζητήστε για τα λατομεία και τα υλικά δομής, το μάρμαρο αλλά και τα άλλα είδη λίθων και τις ιδιότητές τους. Συνδυάστε την έρευνά σας με μία επίσκεψη σε ένα λατομείο και με την χρήση της εκπαιδευτικής μουσειοσκευής «Λιθοξοϊκή».
- να μελετήσουν τα ορυκτά από τα οποία προέρχονταν οι διάφορες χρωστικές που χρησιμοποιούσαν για τον χρωματισμό των γλυπτών
- να καταλάβουν πώς διατηρήθηκαν τα χρώματα στα μαλλιά, τα μάτια, τα ρούχα και τα κοσμήματα επάνω στα γλυπτά και στα αρχιτεκτονικά μέλη
- να καταλάβουν με ποιο τρόπο αλλοιώνεται το αρχικό χρώμα και αλλάζει η απόχρωσή του
- να μελετήσουν την τεχνική με την οποία χρωματιζόταν ένα γλυπτό
- να παρατηρήσουν πώς οι αρχαίοι χρησιμοποιούσαν ως πρώτη πηγή έμπνευσης στοιχεία της φύσης, τα κρίνα, το κλαδί ελιάς, λωτούς, άκανθες κτλ. και τα μετέτρεπαν σε διακοσμητικά σχήματα

Δραστηριότητες στο μάθημα της Πληροφορικής

Ωθήστε τους μαθητές σας να εκμεταλλευτούν την εξοικείωση που έχουν με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, προκειμένου:

- να γράψουν κείμενα και να τα συνδυάσουν με φωτογραφίες που έχουν τραβήξει οι ίδιοι
- να φτιάξουν προβολές παρουσίασης των θεμάτων τους (ppt)
- να δημιουργήσουν σύντομες ταινίες
- να ζωγραφίσουν στον υπολογιστή
- να επεξεργαστούν μία εικόνα που τους άρεσε και να την μεταμορφώσουν ψηφιακά
- να δημιουργήσουν το δικό τους blog σχετικά με την Ακρόπολη της αρχαϊκής εποχής
- να επεξεργαστούν φωτογραφίες ναών και γλυπτών με σκοπό να τα αποκαταστήσουν ψηφιακά

Δραστηριότητες σχετικές με τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό

Με αφορμή τα ονόματα καλλιτεχνών που συναντάμε χαραγμένα πάνω στα αναθήματα, προσπαθήστε με τους μαθητές σας να βρείτε:

- και άλλα αρχαία επαγγέλματα που σχετίζονταν με την κατασκευή των ναών και των άλλων βοηθητικών κτηρίων της Ακρόπολης και των αναθημάτων. Επίσης σκεφτείτε ποιοι θα ήταν απαραίτητοι για τη λειτουργία του Ιερού και του κάθε ναού ξεχωριστά.
- τα αντίστοιχα επαγγέλματα σήμερα. Ποια αρχαία επαγγέλματα δεν υπάρχουν σήμερα και αντίστοιχα ποια επαγγέλματα υπάρχουν σήμερα που δεν υπήρχαν τότε; Αναλύστε τις διαφορές που έχουν αυτά που εξακολουθούν να υπάρχουν. Πώς έχουν εξελιχθεί;
- τα επαγγέλματα που χρειάζονται προκειμένου να αναδειχθούν τα έργα τέχνης, από τη στιγμή που ανακαλύπτονται μέσα στο χώμα, μέχρι την τελική τους έκθεση στο Μουσείο.
- με αφορμή την έκθεση των αρχαϊκών γλυπτών μέσα στο Μουσείο της Ακρόπολης, όπου το φυσικό φως δίνει την αίσθηση του υπαίθριου χώρου και υποδηλώνει πώς θα έμοιαζαν τα γλυπτά στημένα στον εξωτερικό χώρο της Ακρόπολης, δώστε ιδιαίτερη έμφαση όχι μόνο στον τομέα της διαφύλαξης των έργων τέχνης αλλά και στον τομέα της ανάδειξης και προβολής τους καθώς υπάρχουν πλέον επιστήμονες που έχουν εξειδικευθεί σε αυτούς τους τομείς, όπως οι μουσειολόγοι, οι αρχιτέκτονες που ειδικεύονται στον σχεδιασμό εκθέσεων, οι μακετίστες, ακόμα και αυτοί που ασχολούνται μόνο με το φωτισμό.
- σκεφθείτε τέλος τις ειδικότητες των ανθρώπων που θα μπορούσαν να δουλέψουν σε ένα κατάστημα Μουσείου (όπως π.χ διακοσμητές και γραφίστες) ή στο πλαίσιο κάποιων πολιτιστικών εκδηλώσεων (διαλέξεις, συνέδρια, συναυλίες) που μπορούν να οργανωθούν σ' έναν αρχαιολογικό χώρο ή ένα Μουσείο.

B. Εφαρμοσμένες δραστηριότητες

Στο σημείο αυτό παρατίθενται σε μορφή pdf εφαρμοσμένες εργασίες εκπαιδευτικών που έχουν επεξεργαστεί το συγκεκριμένο θέμα στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος. Οι εργασίες αυτές προέρχονται από το βιβλίο «[Ακρόπολη και Εκπαίδευση](#)» που εξέδωσε ο Τομέας το 2011 και έχουν ενσωματωθεί στο Αποθετήριο εκπαιδευτικού περιεχομένου για την Ακρόπολη (http://repository.acropolis-education.gr/acr_edu/).

Μπορείτε να στέλνετε τις εργασίες που έχετε ετοιμάσει με την τάξη σας και με τη βοήθεια του υλικού που σας προτείνουμε ή φωτογραφίες από την ενασχόλησή σας με την Ακρόπολη στο email μας education.yasma@culture.gr